

"Senioren Belang Sleen e.o."

NIEUWSBRIEF

Augustus – 2020

We kunnen elkaar nu alleen nog symbolisch de hand schudden, ik zou het graag bij iedereen persoonlijk willen doen maar helaas is dat voor ons niet meer weggelegd.

Beste leden,

Een van de activiteiten die we dit jaar hebben moeten afzeggen is het bezoek aan natuurpark "Bargerveen". Om u toch een beetje een indruk te geven van het leven in vroeger dagen heeft Bert een verhaal opgeduikeld inclusief

een aantal foto's. In deze nieuwsbrief ziet u er meer van. Bij velen van ons zijn deze beelden niet helemaal onbekend maar het is altijd weer bijzonder om het weer te zien. Zoals bekend zijn de activiteiten nog niet weer verantwoord om te worden uitgevoerd. We willen en kunnen geen enkel risico lopen om eventuele besmettingen te negeren. We hopen nog steeds dat het volgend jaar er weer wat vrolijker zal uitzien en we elkaar wel weer de hand kunnen schudden. Zijn er vragen, suggesties, opmerkingen of wat dan ook geef het gerust even door aan een van de bestuursleden.

Tot slot wens ik alle zieken onder ons alle sterkte en beterschap toe en hou vol met elkaar.

Jan Smidt, voorzitter.

Activiteiten:

Tot nader order zijn **alle** activiteiten afgelast. Volg voor zover mogelijk onder andere de informatie via de website Sleen web en van SBS e.o. <https://www.sbs-sleen.nl>

Hulp of advies nodig?

Wij kunnen ons voorstellen dat u onzeker bent in deze huidige periode. Wij kunnen als vereniging hier ook niet direct een oplossing voor aanbieden, maar wellicht kunnen wij wel een bemiddelende rol spelen om vraag en antwoord te coördineren. Neem gerust contact op met één van de bestuursleden en samen proberen wij een oplossing te bedenken.

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

<https://www.sbs-sleen.nl>

In deze tijd lijkt internet en de digitale wereld belangrijker dan ooit te zijn. Denk maar aan de thuiswerkers of de kinderen die digitaal onderwijs volgen. Wij als vereniging hebben de beschikking over een eigen website en hiermee proberen we aan te sluiten bij de huidige wereld. De meest belangrijke zaken staan erop. N.B. De agenda blijft ook op Sleen Web staan.

Wel eens een storing of probleem bij het computeren?

Iedereen die met een computer/laptop werkt krijgt op een keer hinder van een onverklaarbare storing. De boel slaat op tilt, men komt er niet meer uit en weet niet wat te doen. Beste leden blijf kalm en "don't panic". We hebben iemand bereid gevonden die u misschien kan helpen om het probleem op te lossen. Uitgezonderd Apple-storingen. Bel even met onze penningmeester Bert Wessels, tel. 361902 en hij regelt, dat onze IT-specialist contact met u op neemt. Hij doet in ieder geval zijn best om de PC weer aan de praat te krijgen.

De opkomst- en het einde van de turfafgravingen in Zuidoost Drenthe.

Omstreeks 1850 vormde Zuidoost-Drenthe het enige grote aaneengesloten hoogveengebied in het noorden van Nederland waar nog niet op grote schaal turf werd gewonnen. Terwijl elders in Drenthe, Groningen, Friesland en Overijssel vanaf het begin van de zeventiende eeuw veengebieden in gebruik waren genomen, was dat hier achterwege gebleven. De reden daarvoor is, dat andere

veengebieden in voldoende mate in de behoefte aan turf konden voorzien, zodat niet nodig was dit afgelegen

veengebied in productie te nemen. Het lag zo geïsoleerd ten opzichte van de belangrijke afzetmarkten in het westen van het land en van de bestaande natuurlijke en gegraven waterwegen, dat ontsluiting van het gebied vóór 1850 grote investeringen zouden hebben gevergd, die nooit renderend zouden zijn geweest. Bovendien is het de vraag of het bij de toenmalige stand van de techniek wel mogelijk geweest was de regio voldoende te ontsluiten. Anders werd dat toen elders

het veen opraakte terwijl de behoefte nog voortdurend groeide. Vanaf dat moment, in de tweede helft van de negentiende eeuw, werd Zuidoost-Drenthe de grote turfleverancier van ons land. Daarmee werd een

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

stormachtige ontwikkeling in gang gezet, die het gebied een compleet andere aanblik gaf. Waar andere veengebieden een veel geleidelijkere ontwikkeling hadden gekend, die zich veelal over eeuwen uitstreckte, werd Zuidoost-Drenthe in nog geen honderd jaar van het overgrote deel van zijn veen ontdaan. Aan het begin van die ontwikkeling, in 1850, werd de streek door een paar duizend mensen bewoond. Deze fase in de geschiedenis van de regio is sterk bepalend geweest voor de negatieve associaties die deze streek lange tijd heeft opgeroepen: armoede en plaggenhutten.

Het tijdvak van de grootscheepse verveningen in Zuidoost-Drenthe begint zo rond 1850, uitgaande van de verlenging van de Hoogeveense Vaart vanaf Hoogeveen. In die zelfde tijd werd een begin gemaakt met het Oranjekanaal. Deze eerste kanalen, het Oranjekanaal en de Verlengde Hoogeveense Vaart bereikten het

veengebied van Zuidoost-Drenthe respectievelijk in 1858 en 1860. De productie van turf kwam pas veel later op gang. Dit ondanks het roemruchte eerste schip met turf dat Nieuw-Amsterdam op 4 mei 1860 zou hebben verlaten vanaf de plek waar Nieuw-Amsterdam zou zijn ontstaan. Dat jaar wordt door het dorp dan ook als officiële ontstaansdatum beschouwd. Toch blijkt het moeilijk dergelijke ontstaansdata precies vast te stellen, want de meeste veendorpen ontstonden geleidelijk al naar gelang de

stand van de vervening. Pas in het laatste kwart van de negentiende eeuw bereikte de turfproductie haar volle omvang. De tijd tussen 1850 en ongeveer 1870 moet dus beschouwd worden als een aanloopperiode. Vanaf ongeveer 1880 ondervond de turf geleidelijk meer concurrentie van de steenkool. De import van Duitse steenkool nam zeer sterk toe en de afzet van de fabrieksturf werd afhankelijk van het marktaanbod van steenkool. Ook de weersafhankelijkheid van turf, de schommelingen in prijs, de relatief hoge transportkosten die mede een gevolg waren van de tollens en brug- en sluisgelden, deden de afzetmogelijkheden allengs verminderen. Ook de technische vernieuwingen in de productieprocessen van belangrijke afnemers, zoals steenfabrieken, hadden een negatieve invloed.

De turf, die voornamelijk toepassing vond in de huisbrand, heeft zich veel langer weten te handhaven dan de fabrieksturf, terwijl de teruggang in de afzet veel geleidelijker was. Deze turf heeft het tot na de Tweede Wereldoorlog volgehouden.

De Eerste Wereldoorlog betekende voor Zuidoost-Drenthe een gouden tijd, die soms wordt omschreven als het Drents Californië, een verwijzing naar de tijd van de goudkoorts aldaar. De productie verdubbelde bijkans terwijl de lonen stegen tot 300%. Ook de verdiensten van de verveners verdrievoudigden. Velen trokken in deze jaren naar Zuidoost-Drenthe omdat dat de plek was waar wat te verdienen viel. Het immigratiesaldo steeg van 6,8 per 1000 inwoners in 1914 naar 16,4 in 1918. Naar de gemeente Emmen kwamen in 1918 in totaal 2.467 personen. In 1920 kwam aan deze hausse abrupt een einde. De steenkoolproductie kwam veel sneller op gang dan men verwacht had en een enorme afzetcrisis voor turf was een feit. Zij luidde het begin in van een diepe crisis waarin Zuidoost-Drenthe terecht kwam en die in de jaren twintig en dertig zou voortduren. De ernst van de crisis is ongetwijfeld voor een belangrijk deel veroorzaakt door de hausse tijdens de Eerste Wereldoorlog. Deze leidde immers tot een enorme toestroom van extra veenarbeiders. Voor wie onder normale omstandigheden geen werk geweest was. Daardoor kwam de ineensstorting van de turfmarkt dubbel hard aan. Het is duidelijk dat turf als brandstof een aflopende zaak was, maar zonder de Eerste Wereldoorlog zou dat proces veel geleidelijker zijn verlopen en veel minder extreme problemen hebben

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

veroorzaakt.

De crisisperiode na 1920, die structureel was en niet tijdelijk, had desastreuze gevolgen voor de regio. Een groot deel van de bevolking had geen werk, geen inkomsten en woonde onder erbarmelijke omstandigheden. Het veenvolk was altijd een vlottende bevolking geweest die er aan gewend was om met de gang van de vervening mee te trekken en ergens dichtbij de werkplek een tijdelijk onderkomen te zoeken. Het had daarom nooit veel zin gehad om extra aandacht aan het wonen te besteden, nog afgezien van de tijd en

het geld. De volgende campagne was men toch weer vertrokken. In de geweldige toeloop van 1914-1920 zal men helemaal met minimale woonomstandigheden genoeg hebben genomen.

Na 1920 zat men echter vast, gevangen in een fuik, zonder mogelijkheden om zelf iets aan de omstandigheden te doen. Gemeentebesturen stonden machteloos. Emmen was verreweg de armste gemeente van Nederland en balanceerde op de rand van het faillissement. Bij de rijksoverheid heerste nog sterk de opvatting dat de staat zich moest onthouden van inmenging in het economisch leven, zodat ook van die kant weinig te verwachten was. Het leven en werken in het veen was hard en zwaar en het jaarinkomen moest door het hele gezin in een korte periode verdiend worden, maar er wás werk en er wás inkomen en dat maakte net het verschil. Er waren nogal wat verschillen tussen de diverse soorten verveners. Zo waren er de grote

verveners en verveningsmaatschappijen, zoals Scholten, Van Holthe tot Echten en de Drentsche Landontginngsmaatschappij. Het ging hierbij om mensen die meestal niet in Zuidoost-Drenthe woonden en hun venen door middel van verhuringen lieten afgraven, daarbij alle risico's afwentelend op de huurder. De plaatsen werden gehuurd door kleine verveners of veenbazen die zelf moesten zorgen voor het werven van

arbeiders en het verkopen van de turf. Voor deze groep verveners was de winkel, waar de eigen veenarbeiders gedwongen hun inkopen moesten doen, een onontbeerlijk bestanddeel van het bedrijf. Vooral toen door de veelvuldige veenverhuringen de huurprijzen werden opgedreven en de inkomsten minder werden.

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

De Eerste Wereldoorlog maakte aan deze gedwongen winkelnering een eind.

In tegenstelling tot wat vaak is verondersteld is de groei van de bevolking na 1850 maar voor een beperkt deel een gevolg van immigratie van veenarbeiders van elders. Belangrijkste oorzaak voor de groei is het hoge geboortecijfer en -overschot. Dit komt omdat veenarbeiders alle belang hadden bij een groot gezin dat kon meehelpen bij het veenwerk. Een stevige vrouw en flinke dochters voor de droogwerkzaamheden waren daarbij nog belangrijker dan zonen. Ook is het niet zo dat al de immigranten niet-Drenten waren. Het grootste gedeelte van hun was afkomstig uit buurgemeenten. De veenarbeidersbevolking kenmerkte zich door vrijheidslievendheid en een strijdbare houding. Stakingen voor hogere tarieven waren aan het begin van de campagne schering en inslag en de vakbeweging heeft in het veen al vroeg een flinke aanhang gekregen. Toen in de jaren na 1920 duidelijk werd dat het met het veen een aflopende zaak was en dat de problemen structureel waren, was de staat wel gedwongen zich met de regio te gaan bemoeien. Er werd een werkverschaffing in het leven geroepen waar de veenarbeiders gedwongen te werk werden gesteld wilden zij voor ondersteuning in aanmerking komen. Grote ontginningsprojecten in Drenthe werden in het kader hiervan ter hand genomen. Een ander deel van de werklozen werd min of meer gedwongen werk te zoeken in (nazi-) Duitsland waar behoefte was aan goede grondwerkers. Als een meer structurele oplossing werd emigratie gezien van veenarbeidersgezinnen naar industriegebieden elders in Nederland. Zo zijn vele gezinnen naar Twente en naar Eindhoven verhuisd en in mindere mate naar andere streken.

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

Lang niet altijd kon men daar aarden en wennen aan het gereguleerde fabriekswerk tussen vier muren. Verschillende gezinnen kwamen dan ook terug en gaven de voorkeur aan armoede en vrijheid. Aan deze emigratiepolitiek kwam een einde toen in 1929 de hele wereld in een economische crisis werd gestort. Zuidoost-Drenthe was toen niet meer uniek in zijn ellende. De crisis en daarna de Tweede Wereldoorlog verhinderden dat allerlei plannen die waren

ontwikkeld om de regio uit de problemen te verlossen, ten uitvoer werden gebracht. Het betekende wel dat Zuidoost-Drenthe meer dan twintig jaar lang een noodlijdend gebied was.

De Gedwongen winkelnering:

Verbonden met de zwakke positie van de veenarbeider, de veenverhuringen en het absentisme (het niet op het werk verschijnen) was de gedwongen winkelnering. Dit hield in dat de arbeiders niet uitbetaald kregen, doch slechts tegoedbonnen ontvingen waarvoor zij in de winkel van de vervener of veenbaas goederen konden krijgen. Aan het eind van het jaar werd het totaal verrekend.

Voor de vervener-winkeliers waren niet de inkomsten uit de turf het hoofdmiddel van bestaan

maar die uit de winkel. Zowel de arbeiders als de winkeliers leefden op krediet, de laatsten poften bij hun grossiers. Ongeveer 90% van de arbeiders stonden bij hun werkgever in het krijt. De winkeliers-verveners behoefden zodoende geen grote investeringen te doen om tot vervenen over te gaan.

Het systeem van gedwongen winkelnering bracht met zich mee dat aan het einde van het jaar alles afgerekend moest zijn. Daardoor waren winkeliers-verveners soms gedwongen om hun turven tegen lagere prijzen te verkopen. Zij bedierven dan de markt voor de anderen. Als de arbeiders meer gekocht hadden dan zij bij hun vervener verdiend hadden, kon men erop rekenen dat de vervener-winkelier volgend jaar wel weer

werk voor hen had. Dit systeem bond de arbeider aan zijn werkgever. Hoewel de lonen bij deze verveners iets boven die van de overige verveners lagen, gingen de veenarbeiders er niet op vooruit. De prijzen lagen soms wel 20% boven die in 'vrije' winkels. Of er werd ook wel een minderwaardige kwaliteit goederen geleverd. Gedwongen winkelnering kwam al van oudsher in de verveningen voor. Het was één van de aanleidingen voor de staking in 1888.

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

De concurrentie om veenputten te huren werd echter in de loop van de tijd heviger en de huurprijzen stegen. Hierdoor werden de winkeliers nog afhankelijker van de inkomsten van de winkel. Zij moesten wel, want zonder vervening hadden zij geen nering in de winkel. Het zijn dan ook de kleinere verveners die deze praktijken gingen toepassen. Van de grootverveners wordt gemeld dat deze zich niet schuldig maakten aan de gedwongen winkelnering. Zij zouden zelfs geprobeerd hebben goedkopere winkels op te zetten. Bij wet werd de gedwongen winkelnering in 1906 afgeschaft. Deze leidde echter een hardnekkig leven.

Nog in 1913 maakte de Emmer Courant hier melding van. In feite maakten pas de Eerste Wereldoorlog en de turfcrisis van 1920 hier definitief een einde aan. Tijdens deze oorlog was de positie van de arbeiders te sterk en in de turfcrisis van na de oorlog was er geen werk, geen krediet en dus ook geen sprake meer gedwongen winkelnering.

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

Koersbal:

Tot het moment dat het coronavirus ons de baas werd, is er koersbal gespeeld in "De Schoel" op woensdagmiddag. Na deze gedwongen stilstand is het de bedoeling om het koersballen weer op te pakken, medio september, als het corona-technisch weer mogelijk is natuurlijk.

Vanwege uitbreiding van de zorgtaak wenst men vanuit "Treant" graag op de woensdagmiddag te kunnen beschikken over de grote zaal. De spelersgroep heeft begrip voor de ontstane situatie, maar zou dan wel op zoek moeten gaan naar een andere locatie. Maar gelukkig bleek dit niet al te moeilijk te zijn. Men heeft positief gereageerd op het verzoek om het koersbal (in eerste instantie) te verschuiven naar de woensdagavond en wel van 19.00 uur tot 21.00 uur. Van de spelersgroep van 15 personen heeft Lena Eising jammer genoeg opgezegd. Daar tegenover verwelkomen we een 3-tal nieuwe spelers t.w. Jan Lanting en Henk en Rikie Schuurke. Het maximum is door de groep vastgesteld op 18 spelers. Er kan dus nog 1 persoon bij.

Mensen die belangstelling hebben in het koersbalspel zijn straks op de woensdagavond van harte welkom om te zien hoe het spel in zijn werk gaat en als men wil kan men een keer een balletje mee gooien. Voor koffie en zaalhuur en aanschaf van de bekertjes einde seizoen betaalt elke deelnemer € 3,00.

De Eindscore op 11 maart 2020 van seizoen 2019-2020:

1 ^e	442 punten	Trijn Frijlingh-Buls + wisselbokaal.
2 ^e	433 punten	Riekus Ziel.
3 ^e	399 punten	Henny Kootstra.
4 ^e	396 punten	Jan Groothuis.
5 ^e	391 punten	Dinie Nijmeijer.

Gegevens van de vereniging:

Postadres: Senioren Belang Sleen e.o.
Broekveldstraat 33
7841 BB SLEEN

E-mail: info@sbs-sleen.nl

Internet: <https://www.sbs-sleen.nl>

Bank: NL25 RABO 0307 5949 47

KvK-nummer: 64645177

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

Bestuur:

Jan Smidt	Heirweg 24	Voorzitter	0591-361903
Bert Wessels	Schapenveld 3	Penningmeester	0591-361902
Henk Schuurke	Broekveldstraat 33	Secretaris	0591-853398
Lineke Ziel	Dingspelstraat 10	Lief en Leed	0591-858587
Mans Sniijders	Dingspelstraat 16	Adviserend	0591-232277
Miep Schepers	Vennebroekstraat 38	Activiteiten	0591-361806
Reina Muller	Anssenstraat 18	Activiteiten	0591-362125

AGENDA 2020:

De agenda is pijnlijk leeg. Tot nader bericht zal dit zo blijven.

ZORG in BEWEGING

In 2015/2016 werd door het Zorginstituut Nederland op verzoek van de regering een groot onderzoek gedaan wat er in de zorgorganisatie en zorgopleidingen moest veranderen om de zorg in 2030 nog kwalitatief uitvoerbaar, toegankelijk en betaalbaar te houden. In 2015 werd het advies "Naar Nieuwe Zorg en Zorgberoepen" en in 2016 het advies "Anders Kijken, Anders leren, Anders doen" aan de regering overhandigd. Ook de ouderenorganisaties hebben aan deze adviezen meegewerkt. Dit heeft wel geleid tot een verandering in de opleidingen van zorgmedewerkers in brede zin, maar helaas niet tot een noodzakelijke voorgestelde verandering in ziekenhuizen etc. Ook de in 2017 aangetreden regering als de zorgverzekeraars zagen dit niet zitten! Wel is er grote aandacht besteed aan de ouderenzorg.

Het ziekenhuis Bernhoven in Uden (en later ook het Beatrixziekenhuis in Gorinchem (beide regionale ziekenhuizen) hebben dit in hun ziekenhuizen tezamen met de huisartsen wel opgepakt, met medewerking van de zorgverzekeraars CZ en VGZ en met positief resultaat tot nu toe.

Wat zijn de kernen van de voorgestelde veranderingen.

1. De ziekenhuizen worden niet meer betaald per consult, opname, operatie etc., maar krijgen van de zorg verzekeraars een jaarbudget voor de regio voor behandeling van alle patiënten.
2. In dat budget zijn ook de huisartsen opgenomen, die tot dan toe individueel per patiënt werden betaald.
3. De medisch specialisten, die tot dan ook per behandeling per patiënt werden betaald, treden in loondienst met een vast jaarsalaris. Hun inkomen is dan niet meer afhankelijk van het aantal patiënten dat zij behandelen.
4. De specialisten houden ook spreekuren in de panden van en tezamen met de huisartsen., er

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

moet veel meer overleg met de huisartsen plaatsvinden.

5. Met de patiënten moet veel meer overlegd wat de mogelijkheden en consequenties zijn van behandeling of niet-behandeling. Zinnige zorg geven staat voorop en niet het inkomen van het ziekenhuis of specialist. Opname alleen als dit strikt noodzakelijk is.
6. Het gebruik van moderne communicatiesystemen en goede bereikbare patiënten informatie moet voorop staan.

Al direct bleek bij Bernhoven dat de kosten van de zorg aanmerkelijk terugliepen en dat de patiënten tevredener waren, In de Brabantse kranten is hier regelmatig over gepubliceerd. Dat is later ook geconstateerd bij het Beatrixziekenhuis.

Een belangrijk punt in het advies is ook de verandering van de opzet van ziekenhuizen. Naast Academische centra voor topzorg en opleiding en regionale ziekenhuizen als Bernhoven zou veel meer naar overkoepelende ziekenhuizen moeten worden gestreefd voor top zorg, zoals voor kanker- en hartproblemen, oogziekenhuizen etc. en gestreefd moeten worden naar samenwerking, ook voor de inkoop van zorgmateriaal.

De zgn. "marktwerking" in de zorg zou moeten verdwijnen en vervangen moeten worden door budgetten en controle. De zorgverzekeraars zullen hier niet blij mee zijn!

Wij zien nu mede door de Coronaproblematiek dat plotseling naar voren komt dat het in 2015 geadviseerde organisatie van het zorgsysteem nog niet zo gek is. Ook hebben we gezien dat de inkoop van bv mondkapjes en ander zorgmateriaal plotseling wel centraal kan!

Het Centraal Planbureau heeft de werkwijze bij het Beatrixziekenhuis en ziekenhuis Bernhoven geëvalueerd en in juni 2020 daarover aan de regering een positief rapport uitgebracht.

Bij de huidige in 2017 aangetreden regering stond het Ouderenbeleid in de breedte centraal, daar is veel in bereikt, maar er moet nog veel gebeuren. Ik denk (en hoop) dat de in 2021 aantredende regering de organisatie en kosten van de zgn. curatieve zorg centraal zal staan. Een situatie als in de afgelopen maanden dat door de corona problemen het normale ziekhuisgebeuren voor een groot deel stilstond mag niet meer gebeuren.

Samenvatting uit bron: Centraal Plan Bureau

Uitslag van de juli puzzel.

De juiste oplossing was: "Achter de wolken schijnt de zon". Er waren 23 goede oplossingen en na trekking is Lena Wesseling de gelukkige! Inmiddels is de bekende slagroomtaart van bakker Schepers overhandigd.

Oproep:

Als er mensen zijn die ook een leuke puzzel willen insturen, geef dit dan even door. Wellicht kunnen we deze dan ook opnemen in een van de

volgende nieuwsbrieven.

Puzzelrubriek:

Doe mee en win een heerlijke taart van bakker Schepers.

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

Zomerpuzzel vragen:

1. In welk land vinden we het Loire-dal?
2. In welke provincie zijn de Oostvaardersplassen?
3. Hoe heet het bloemeneiland aan de Lago Maggiore (Italië)?
4. Bohemen en Praag vinden we in?
5. Wat is de naam van de Giethoornse variant in Italië?
6. De plitvice meren vinden we in?
7. De plaats Rostock vinden we in?
8. Hoe heet het prinsdom tussen Frankrijk en Spanje?
9. De plaats Lutago (Zuid Tirol) vinden we in welk land?
10. In welk land vinden we de plaats Krakau?
11. Hoe heet het maandblad van de A.N.W.B.?
12. Waar staat in Italië de scheve toren?
13. Schouwen-Duiveland behoort tot de provincie?
14. Hoe heet het park in Denemarken waarin plastic bouwstenen de hoofdrol spelen?
15. In Noorwegen is een hoge rots "De Preikestolen". Wat is de Nederlandse naam?
16. Het zandsculpturenfestijn op de Veluwe is te vinden in?
17. Het meer in Hongarije tussen Siofok en Hevitz heet?
18. Welk hoen is nog sporadisch te vinden op de Sallandse heuvelrug?
19. Wat is de hoofdstad van Oostenrijk?
20. In welk land ligt de plaats Clervaux?
21. B & B in Sleen aan de Jongbloedsvaart heet, De?
22. Bekende stad in Hongarije, samengesteld uit twee steden is?
23. Het gebied in Noordwest Kroatië (vakantieplaats Opatija) is?
24. Göteborg en Malmö zijn plaatsen die liggen in?
25. Het eiland Terschelling hoort bij de provincie?
26. Het Exmoorpark ligt in?
27. Wat is de hoofdstad van Griekenland?
28. Hoe heet het bloemeneiland in de Bodensee?
29. De hoofdstad van Ierland is?
30. Een bekende bedevaartsplaats in Zuid-Frankrijk is?
31. Berner-Oberland ligt in?
32. In welke Italiaans gebied liggen de plaatsen, Sienna en Pisa?
33. Welk land ligt er ten Noordwesten van Kroatië?
34. Het bosrijk natuurgebied "Zuurse-Duinen" ligt in de provincie?
35. De "Gedachtniskirche" is bekend van de Duitse plaats?

Let op: De I en J (IJ) = Y.

De sluitingsdatum voor deze puzzel is 1 september 2020.

Inleveren kan bij de bestuursleden.

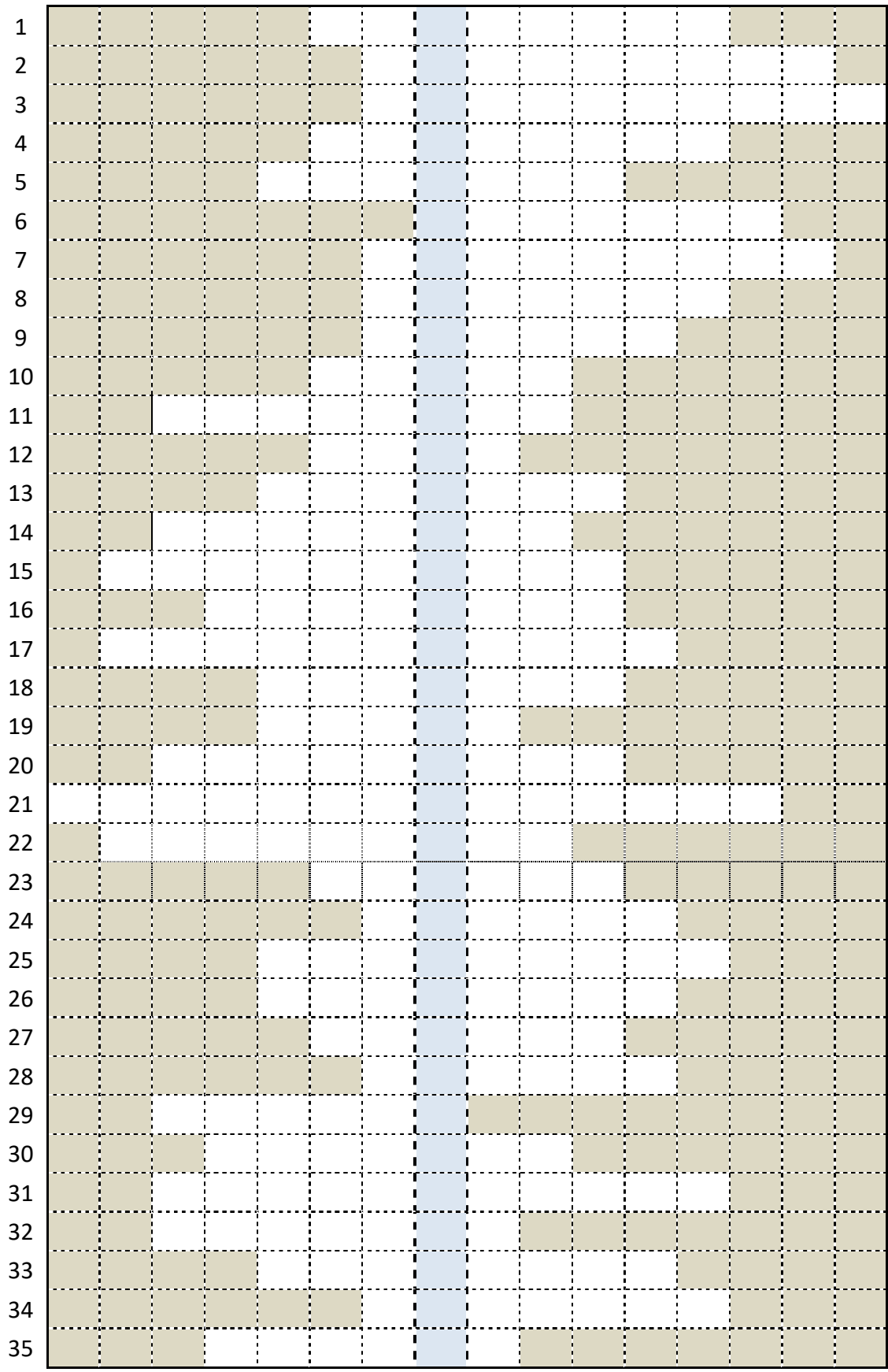
Veel succes, Arend Eising.

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>

De zin tussen de stippellijnen luidt: _____

Naam: _____

Zie ook de website: <https://www.sbs-sleen.nl>